

Fylkesmannen i Nordland

NORDLAKS OPPDRETT AS
Industriveien 14
8450 Stokmarknes

Bodø, 28.9.2017

Deres ref.:
Kenneth Berntsen

Vår ref.(bes oppgitt ved svar):
2015/47
Saksbehandler:
Maria Larsen Seivåg

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Nordlaks Oppdrett AS Øksfjorden

Kontrollnummer: 2017.053.I.FMNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Kenneth Berntsen

Fra Fylkesmannen i Nordland:
Maria Larsen Seivåg

Andre deltagere fra virksomheten:
Stig Amundsen
Terje Bertheussen
Remi Mathisen
Ronny Jakobsen
Øyvind Haugland
Lasse Harr

Andre deltagere fra Fylkesmannen i Nordland:
Torgeir Fahle

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Nordlaks Oppdrett AS Øksfjorden (Nordlaks) den 13.09.2017 - 14.9.2017. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Nordland avdekket 7 avvik og ga 2 anmerkning(er) under inspeksjonen. Fylkesmannen ser alvorlig på avvik 1 (dokumentert risikovurdering av fare for forurensning av ytre miljø). Risikovurdering er en svært viktig del av internkontroll for ytre miljø, og skal sette virksomheten i stand til å avdekke om operasjoner, utstyr osv. medfører uakseptabelt høy risiko for ytre miljø.

Avvik:

- Virksomheten har ikke utført en dokumentert risikovurdering av fare for forurensning av ytre miljø (begge anlegg).
- Virksomheten har ikke oversikt over hvilke typer utslipp og mengder som slippes ut fra anlegget (begge anlegg).
- Virksomheten har ikke skriftlige miljømål spesifikke for lokalitetene Hallvardøy og Fornes.
- Virksomheten mangler dokumenterte rutiner for substitusjon.
- Virksomheten har ikke etablert skriftlige rutiner for systematisk forebyggende vedlikehold (eller utskiftning) av utslippsrelatert utstyr.
- Lagring av kjemikalier (dieseltank på landbase Øksneshamn) er ikke sikret for å hindre utslipp til grunnen eller sjø.
- Virksomheten har mangelfulle skriftlige rutiner for å forebygge brudd på vilkår i tillatelsen (avvikshåndtering).

Anmerkninger:

- Ledelsen etterspør ikke status for miljømål for lokalitetene Hallvardøy og Fornes for å sikre at selskapet aktivt jobber for å nå mål for ytre miljø.
- Utført C-undersøkelse (1.6.2016) for lokalitet Hallvardøy har mangler.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

28.9.2017	Maria Larsen Seivåg	Oddlaug Ellen Knutsen
dato	kontrollør	seksjonsleder

Fylkesmannen i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Lødingen kommune
- Fiskeridirektoratet
- Mattilsynet
- Arbeidstilsynet

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: NORDLAKS OPPDRETT AS	
Organisasjonsnr.: 955750802	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 03.211 - Produksjon av matfisk, bløtdyr, krepsdyr og pigghuder i hav- og kystbasert akvakultur	

Kontrollert enhet

Navn: Nordlaks Oppdrett AS Øksfjorden	Anleggsnr.: 1851.0028.01
Kommune: Lødingen	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Laksefiskproduksjon i sjø	
Tillatelse gitt: 24. april 2014	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og produktkontrollloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Fylkesmannens aksjon for akvakultur.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Avfall
- Kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Nordlaks plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Nordlaks innen 31. oktober 2017 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmnopost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Nordland v/Maria Larsen Seivåg.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 22. august 2017. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Nordlaks bli ilagt et gebyr på kr 19 700,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 6 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Nordland. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Nordland (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har ikke utført en dokumentert risikovurdering av fare for forurensning av ytre miljø (begge anlegg).

Avvik fra:

Utslippstillatelser datert 24.4.2014 (Fornes) og 27.10.2015 (Hallvardøy) punkt 11.1 om miljørisikoanalyse.

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6 jf. tredje og fjerde ledd.

Kommentarer:

Risikovurdering mangler for ytre miljø. Da selskapet overtok Pundslett Laks AS fulgte det med et gammelt system for risikovurdering, men dette ble ikke tatt i bruk. Nordlaks har nylig etablert et samarbeid med flere andre selskaper for å etablere en felles

grunnstruktur for risikovurdering for faktorer som ikke er lokale. Selskapet skal bruke skjema i EQS-systemet til selve risikovurderingen, og har startet prosessen for IK-Akva.

Som nevnt ovenfor ser Fylkesmannen alvorlig på dette avviket, siden risikovurderingen er sentral i arbeidet med internkontroll for ytre miljø. Det er også skjerpene at det har eksistert et system for risikovurdering som ble forkastet uten at det ble erstattet av et nytt.

Avvik 2

Virksomheten har ikke oversikt over hvilke typer utslipp og mengder som slippes ut fra anlegget (begge anlegg).

Avvik fra:

Utslippstillatelser datert 24.4.2014 (Fornes) og 27.10.2015 (Hallvardøy) punkt 12 om miljøinformasjon og journalføring. Se tabell linje 5.

Kommentarer:

Nordlaks hadde ikke oversikt over forbruk av kjemikalier på lokalitetene Hallvardøy og Fornes (direkte krav i tillatelsen punkt 12). Selskapet hadde heller ikke oversikt over hvor mye kobber som ble sluppet ut på lokalitetene som følge av bruk av kobberimpregnering. Vi forventer at Nordlaks har oversikt over beregnet eller anslått mengde utslipp og type, med den hensikt å vurdere risiko.

Avvik 3

Virksomheten har ikke skriftlige miljømål spesifikke for lokalitetene Hallvardøy og Fornes.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 4 jf. tredje ledd.

Kommentarer:

Nordlaks kunne kun vise frem to svært generelle miljømål for selskapet som helhet, fastsatt i 2012. Selskapet skal ha skriftlige miljømål for hver lokalitet, og vi forventer at dette skal vise at dere jobber med reduksjon i miljøbelastning for det enkelte anlegg.

Avvik 4

Virksomheten mangler dokumenterte rutiner for substitusjon.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7 jf. tredje og fjerde ledd samme paragraf, og jf. produktkontrollloven § 3 a.

Kommentarer:

Virksomheten kunne vise frem eksempler på substitusjonsvurderinger som var gjennomførte, og der produkter var byttet ut (f. eks. Trailerwash). Dere fortalte Fylkesmannen at dere har hatt altfor mange produkter inne, men har nå redusert dette. Selskapet bruker EcoOnline og arbeider med å få inn alle produkter som er i bruk. Det

mangler imidlertid rutiner for arbeidet med substitusjon. Dette anses som en vesentlig mangel siden en slik rutine er nødvendig for å systematisere arbeidet med substitusjonsvurderinger.

Avvik 5

Virksomheten har ikke etablert skriftlige rutiner for systematisk forebyggende vedlikehold (eller utskiftning) av utslippsrelatert utstyr.

Avvik fra:

Utslippstillatelser datert 24.4.2014 (Fornes) og 27.10.2015 (Hallvardøy) punkt 2.5 om internkontroll.

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7, jf. tredje og fjerde ledd.

Kommentarer:

Nordlaks kunne fremvise sjekklister for ukentlig og månedlig vedlikehold av noe utstyr, men dette gjaldt ikke alt utslippsrelatert utstyr og hadde ikke et tilstrekkelig langt tidsperspektiv. I tillegg til evt. sertifisering og kontroll utført av eksterne må selskapet selv ha oversikt for å hindre at kontroller glemmes eller at utstyret når sin forventede levetid uten å bli sjekket. Fylkesmannen observerte at slange for dieselfylling på flåten ved lokalitet Hallvardøy var moden for utskiftning, og at dieseltanken på landbasen på Øksneshamn så ut til å være i dårlig forfatning uten at det var gjennomført en kontroll eller dokumentert vurdering av tilstand opp mot alder. Se også avvik 6.

Avvik 6

Lagring av kjemikalier (dieseltank på landbase Øksneshamn) er ikke sikret for å hindre utslipp til grunnen eller sjø.

Avvik fra:

Utslippstillatelser datert 24.4.2014 (Fornes) og 27.10.2015 (Hallvardøy) punkt 7.4 om lagring av legemidler og kjemikalier.

Forurensningsloven § 7 første ledd.

Forurensningsforskriften kapittel 18 (tankforskriften), f. eks. § 18-6 bokstav c.

Kommentarer:

På landbasen i Øksneshamn, som betjener lokalitetene Hallvardøy og Fornes, stod det en 11 m³ dieseltank på kaikanten (ståltank, enkelbunnet). Se figur 1. Fylkesmannen fikk oppgitt at denne trolig er 15 år gammel, og det er ikke gjennomført kontroll av tilstand. Ut fra visuelle observasjoner vurderer Fylkesmannen det som sannsynlig at tilstanden er mindre god. En sprekk i bunnen av denne tanken ville medføre at store deler av innholdet lekker ut i havet. Vi vil her vise tilbake til avvik 1, siden en grundig risikovurdering kunne avdekket at eksisterende tank medførte en uforholdsmessig stor miljørisiko.

Tankforskriftens krav trår i kraft for petroleumstanker som overstiger 10 m³. Nordlaks v/Kenneth Berntsen opplyste på tilsynet at selskapet planla å anskaffe seg dieseltank(er) av mindre størrelse, som vil havne under denne terskelen. Fylkesmannen ber om en spesifikk tilbakemelding på når dette planlegges gjennomført, siden det er av betydning om videre oppfølging etter tilsynet skal omfatte tankforskriften.

Avvik 7

Virksomheten har mangelfulle skriftlige rutiner for å forebygge brudd på vilkår i tillatelsen (avvikshåndtering).

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7, jf. tredje og fjerde ledd.

Kommentarer:

Nordlaks kunne vise frem et avvikssystem i EQS som var nytt av mars 2017, samt en prosedyre for avvikshåndtering. Prosedyre samt eksempler på avvikshåndtering viste imidlertid at avvikene ikke medførte reelle, dokumenterte endringer utover strakstiltak og muntlig beskjed om rutineendringer. Som eksempel ble det vist frem to avvik på overfylling av diesel, der hver av dem munnet ut i en beskjed om at ansatte som fyller diesel ikke skal forlate operasjonen. For å forebygge fremtidige, gjentakende avvik er det sentralt at avviksmeldinger munner ut i reelle, dokumenterte endringer i f. eks. arbeidsprosedyrer, og dette bør være reflektert også i prosedyrer for avvikshåndtering.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Ledelsen etterspør ikke status for miljømål for lokalitetene Hallvardøy og Fornes for å sikre at selskapet aktivt jobber for å nå mål for ytre miljø.

Kommentarer:

Miljømål fra 2012 som ble fremvist på tilsynet var svært generelle og gjaldt for selskapet som helhet. Se også avvik 3 om manglende lokalitetsspesifikke miljømål. Manglende oppfølging av miljømål tyder på at selskapet og dets ledelse ikke arbeider for å minke miljøbelastning slik Fylkesmannen forventer.

Anmerkning 2

Utført C-undersøkelse (1.6.2016) for lokalitet Hallvardøy har mangler.

Kommentarer:

Fylkesmannen har gjennomgått en C-undersøkelse utført etter revidert standard NS 9410:2016. Vi registrerte følgende mangler:

- Antall stasjoner avvek fra veiledende antall uten at dette er begrunnet eller kommentert i rapport
- Alle parameterne for B-undersøkelsen er ikke oppgitt for stasjon C1

- Sammenlikning med tidligere undersøkelser og klargjøring av utviklingstrend mangler

8. Dokumentunderlag

Lovgrunlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Miljøundersøkelser Hallvardøy (MOM B 2014, 2 stk. MOM B 2015, MOM C 2014 og MOM C 2016)
- Miljøundersøkelse Fornes (MOM B 2016 og MOM C 2012)
- Hovedmål ytre miljø
- A.Notimpregneringsmidler
- A.Prøvefiksering
- A.Vaskemidler
- A.Avlusningsmidler
- A.Bedøvelse av fisk
- A.Desinfeksjonsmidler
- A.Ensileringmidler
- En rekke resepter for legemidler til fisk (Alpha Max, Aqui-S vet., Paramove etc.)
- Sikkerhetsdatablad AquaNet NORTH SEA Standard
- Oversikt over bruk av impregneringsmiddel Hallvardøy og Fornes
- Innholdsfortegnelse internkontrollsystem
- Basisopplysninger organisering Nordlaks Oppdrett AS
- Sikkerhetsplan over flåte
- Div. prosedyrer, inkl. avvikshåndtering
- EQS-systemet
- EcoOnline

9. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Gebyr ved kontroll (TA-2608)
- Håndtering av farlig avfall (M284)
- Forurensningsmyndighetenes forventninger til oppdrettsanlegg i sjø

10. Bildedokumentasjon

Figur 1. Dieseltank (11 m³) på landbasen i Øksneshamn.